

**LL.B. SEMESTER - 1 (CBCS) Examination**  
**Oct/Nov-2025 (As Per Syllabus Year July-2024)**  
**Banking Law (Core-2024)**

**Time: 3:00 Hours****Marks:100****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ ભારતમાં બેંકિંગ પદ્ધતિનો વિકાસ, ઇતિહાસ તેમજ ઉપયોગિતા વિગતે સમજાવો. (૨૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૧ બેંકિંગ સિસ્ટમ શું છે? ભારતમાં બેંકિંગ સિસ્ટમના વિવિધ પ્રકારો ઉદાહરણો સાથે સમજાવો.

પ્રશ્ન-૨ બેંકિંગ કંપનીએ રિઝર્વેશનમાં મોકલવાના થતા પત્રકોની નોંધ લખો અને બેંકિંગ રેગ્યુલેશન એક્ટ ૧૯૪૯ અન્વયે સમજાવો. (૨૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ બેંકિંગ રેગ્યુલેશન એક્ટ ૧૯૪૯ વડી અદાલત ક્યાં સંજોગોમાં બેંકિંગ કંપનીને ફડયામાં લઈ જવાનો હુકમ કરી શકે તેની વિગતે સમજૂતી આપો.

પ્રશ્ન-૩ રિઝર્વેશનની નોન બેંકિંગ સંસ્થાઓ પાસેથી થાપણો અંગે માહિતી મેળવવાની અને આદેશો આપવાની સત્તાઓની વિસ્તારથી ચર્ચા કરો. (૨૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૩ ઋણ વસૂલાત ટ્રિબ્યુનલની રચના, સત્તાઓ અને હક્કમતને નિર્ણિત કેસ લો સાથે સમજાવો.

પ્રશ્ન-૪ નેગોશિયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એટલે શું? તેની વ્યાખ્યા આપી તેના પ્રકારો અને ધારણાઓની વિગતવાર સમજૂતી આપો. (૨૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૪ “બિલ ઓફ એક્સચેન્જ” ને વ્યાખ્યાયિત કરો અને બિલ ઓફ એક્સચેન્જની આવશ્યકતાઓ શું છે તે જણાવી પ્રોમિસરી નોટ અને બિલ ઓફ એક્સચેન્જ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

પ્રશ્ન-૫ ટ્રેકનોંધ લખો: (કોઈપણ બે) (૨૦)

- ૧) બેંકિંગ લોકપાલની સત્તા અને કાર્યો.
- ૨) બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ અને તેની અસર.
- ૩) નેગોશિયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટનું મહત્વ અને તેના લક્ષણો.
- ૪) કોસ ચેક.

**ENGLISH VERSION**

Que.1 Explain in detail the development, history and utility of banking system in India. (20)

OR

Que.1 What is the banking system? Explain with examples different types of banking system in India.

Que.2 Write a note on the forms to be sent by a banking company to the Reserve Bank and explain it under the Banking Regulation Act 1949. (20)

OR

Que.2 Explain in detail the circumstances under which a High Court can order winding up of a banking company under the Banking Regulation Act 1949.

Que.3 Discuss in detail the powers of the Reserve Bank to receive information on deposits from non-banking institutions and to issue orders. (20)

OR

Que.3 Explain the composition, powers and jurisdiction of Debt Recovery Tribunal with decided case law.

Que.4 What is a Negotiable Instrument? Define it and give a detailed explanation of its types and assumptions. (20)

OR

Que.4 Define “bill of exchange” and what are the requirements of a “bill of exchange”, and what is the difference between a promissory note and a bill of exchange?

Que.5 Write Short Note: (Any Two) (20)

- 1) Powers and Functions of the Banking Ombudsman.
- 2) Nationalization of banks and its impact.
- 3) Importance of Negotiable Instrument and its features
- 4) Cross cheque.

\*\*\*\*\*